

MINNGORTUUNNGUUP ATUARFIANI ANGAJULLERNIT

Allattoq: Bodil Brandt, afdelingsleder

2001-imit 2004-mut atuarfiit ineri-sarnerinut sullissisartoq Fleksibel Skole Hanna Hansenimit Erik Tormimillu ingerlanneqartoq atuarfimi sulisorineqarpoq. Inuit taaku marluk ilisimasarileratsigit Minngortuunnguup Atuarfiani atuarfimi inerisaaneq aallartilluarpoq. Siullermik ataatsimiittarnerit immikkoortortaqarfimmi aallarterlaami aqqissornissaannik ilinniartippaatigut. Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu pilersaarusi-neq eqqumaffigineqalerpoq, ataatsimiisitsinermi akisussaaffilersuineq ingerlanneqalerpoq, eqimattani mikinerni allat oqalutsinnissaat ilin-

niarparput, minnerunngitsumillu immikkoortumut ataatsimut ataler-nerup pitsaaqutai paasilertorpagut: ilaasortat ikinnerulerput, tiimit atu-artitsiviit ilinniartitsisullu ajornannginnerusumik nikisinneqarsinnaa-lerput atuartunut iluaqutaasumik il. il., atuartitsinerput eqaannerusumik aqqissuussinnaaleriartorparput. Kingusinnerusukkut suleriaasissat-sinnik inerisaatinneqarput, taak-kulu atuartut kalaallisut, qallunaatut kisitsinermilu atortalerpaat, taamaa-silluta atuartitsinerup pilersaarusi-ornerani ingerlanneranilu atuartoq qitiutissinnaalerparput. Atuartitsineq cirkelprogrammit atorlugit pilersaarusioreqalerput, tassani suleqatigiinni / klassimi

sammisassat ataatsimut suliassat tunngavigalugit, „ilinniagassat” tamanit suliarineqartussat kiisalu suliassat atuartup nammineq sulia-rerusutai ingerlanneqartalerlutik. Kajumissaarneqarput klassit nali-nginnaasut unitsikkallartassagigut, pikkorissarnerillu tunngavigalugit atuartullu piginnaasaat najoqquta-ralugit atuartut holdimut agguar-neqartassasut, tassunga atatillugu aamma ilinniartitseriaatsinik assi-ginngitsunik, atuartitsinermi angu-niagassanik tunaartaqarnissamik, naliliisarnerullu pingaassusianik ilinniartippaatigut. Isumassarsior-fissatut det danske undervisnings-ministerieminnagaaniit (ilinniartitaa-neq pillugu naalakkersuisoqarfim-



mit) video: „Dialogen i undervisningen” inassutigineqarpoq. Piffissami tassani pisinnaasarput tamaat Inerisaaviup / Ilinniarfissuup pikkorissarnerit aqqissuusaat pineqartumut tunngasut peqa-taaffiginiarsimavagut. Atuarfiit inerisarnerinut sullissisartut tunngaviulluarmut ilinniartip-paatigut: Inerisaaneq sulisunit kis-saatitut pinngussaaq aamma allori- arnerit annikitsukkaassapput malin- naasoqassappat. Ilinniartitsisut ileqqoriinnagaqaler-sarput, taamaammat „PISARNER- TUT ILEQQOQ“ arlaleriarlugu toqussimavarput. Naammassinngi- lagut, kisianni ingerlavugut, lands- tingip peqqussutaa nr. 8 21. maj 2002-meersoq meeqqat atuariata 2008-mi ilanngunneqarnissaanut ineriartortitsivugut. Aqputaani pin- gaaruteqarpoq uuttorneqarsinnaasu- nik anguniagassaqalerneq, 2008-mi ilanngunneqaleranerani naammas- sinnittumik.

Peqqussusitoqqami nutaap ilaatinneqalerneq

Annerni august 2005-imi aatsaat peqqussut nutaap tunngavigalugu atuartunik atuartitaqalissagaluarluta peqqussut maanna atuuttumi nutaa- miittut arlallit ilannguttarpagut. Periusissatut pilersaarutit atuartit- sissutini kalaallisut, qallunaatut aamma matematikkimi suliarineqa-

reerput. Ukiumut marloriarluni periusissatut pilersaarutit immer- sorneqartarput / iluarsaanneqartar- put fagimi ilinniartitsisoq peqatiga- lugu. Tassanilu atuartitsinerup pilersaarusiornissaanut ingerlan- neqarnissaanullu tunngaviusarput, taamaalilluni atuartut ataasiakkat tunaartarisaat pingaartinneqartar- put. Peqqussutit nutaap fagit akimorlu- git atuartitsineq piumasaqaatigaa. Ukiumi atuariusumi matumani aalajangersimasumik sammisaqar- nissat sapaatit akunnerini marlunni pilersaarutigaagut. Novemberimi angajullerni atuartunut tamanut inuussutissarsiutit pillugit sammisa- qartinneqarput; aallaqqaatigineqar- put atuartut ilinniaqqiffiginiagaat / ilinniarfigerusutaat, illoqarfimmilu suliffeqarfiit suleqatigilluinnarlugit suliffeqarfinnut ilinniarfinnullu amerlasuunut pulaqattaartoqarpoq, taakku saniatigut suliffeqarfiit arlal- lit atuarfimmuut pulaarput, tassanilu atuartut ataasiakkat kissaatigisaat tunngavigalugit. Sapaatip akunnera- ni taaneqartumi atogatigiinneq pil- lugu aamma ilinniartitsisoqarpoq pinaveersaartitsinermi siunnersortip aappaa ikiortigalugu. Tamanna assut iluatsilluarpoq suliffeqarfiit ilinniarfiillu allat ilaatissinnaagatsi- git. Februarip naalernerani sammisaqar- titsineq tulleg ingerlanneqassaaq,

tamatumuuna sammineqassapput „Sumiiffinni qinigassat”, tassa imaappoq silami inuuneq assigiin- ngitsutigut sammineqarsinnaassaaq: sisorarneq, qimusserneq, apummik ilusilersuineq, ilaatigut aamma sammineqassapput isiginnaartitsi- neq, erinarsorneq / qitinneq aam- malu cafélerisut nerisassanik peq- qinnartunik tuniniaassaat. Ukiuni kingullerni klassit ilaanni annertunerusunik sammisaqartarsi- mavugut, klassimut sammisaq ataa- siusarsimavoq aammali atuartut so- qutigisaat tunngavigalugu toqqa- soqarsinnaasarpoq. Taamatut sam- misaqarnermi skema atorunnaaral- lanneqartarpoq atuartut samminia- gaat ingerlanneqarsinnaaqqullugu, ilinniartitsisullu ilitsersuisutut / siunnersortitut atuuttarsimapput. Suleriaaseq taamaattoq atuartut im- minnut aqunnissaannut piumasa- qateqartarsimaqaaq, nuannerta- qaarli malinnaaffigalugit amerlane- rit suliaassartik aallartittaraat naam- massillugulu. Atuartut saqqummi- ussinerat angajoqqaanut ammasar- poq, angajoqqaallu soqutiginnit- taqaaq. Ilinniarfinit nuannersumi nalunaarfigitittarpugut taamatut suleriaaseqarneq atuartut ilisimam- massuk.

Pikkorissarfinnit ulluinarnut
Atuarfitsialaap eqqunneqarneranut atatillugu pisortat ilinniartitsisullu



pikkorissarnernut arlalinnut peqataasimapput.

Pisortatut ilinniarsimavarput ilaatigut anguniagassarsiorneq, tassa imaappoq atuarfitsinni suna anguniassavarput. Tassunga atatillugu perorsaaneq pillugu ullormi ataatsimi sammisaqarsimavugut, ilaatigut paasiniaarlugu suut nakuuffiginerugut aamma suut sanngiiffigaagut, taamaasilluta suut pikkorissarfigisallugit, atuarfik tamaat isigalugu aamma immikkoortortaarfik isigalugu, paasisimallugit. MUS-samtaler (medarbejderudviklingssamtaler – suleqatit inerisarnissaanut oqaloqatigiinnerit) aqutugalugit ilinniartitsisut ataasiakkaat nakuuffii sanngiiffiilu eqqumaffiginiaarpagut.

Atuarfinni immikkoortuni ataasiakkaani ilinniartitsissutit pilersaarutaat tigusiimalerpagut (angajullerni ilinniartitsissutit pilersaarutaat saqummersussaapput), taakkulu tunngavigalugit atuartsisut pilersaarusiorneqassaaq.

Atuarfitsinnit ilinniartitsisut arlallit allatanik paasininneq pillugu pikkorissagataapput 2004-p upernaavani, tassani kalaallisut qallunaatullu ilikkagassatut anguniagassat suuneri sammineqarput. Tamatuma ki-



ngorna aalajangerparput suliaq ingerlateqqinniaarlugu fagimilu ilinniartitsisut tamarmik peqataatinnerparput. Maanna tamanut ilisimaneqarlualerput fagini taakkunani marlunni immikkoortuni pingasuni sunik piumasaqaateqarnerisut, tassa atuartut 1. – 3. klassini, 4. – 7. klassini aamma 8. – 11. klasseni suut ilinniassaneraat. Suliaq ingerlateqqipparput, taamaasillutalu anguniakkat ataasiakkaat qanoq anguneqarsinnaanerit „ilitsersuutit“ aallartissimallerlugit. Kalaallisut aamma qallunaatut ilinniartitsisut aamma kaammattorneqarput ukioq atuarfiusoq pilersaarusioqqullugu anguniakkat ataasiakkaat fagini marlunni ataatsikkut ingerlanneqarsinnaallerlugit, assersuutugalugu imaqarniliorneq fagini marlunni ataatsikkut sammeneqarsinnaallerlugit. Taakku saniatigut matematik aamma pinngortitalerineq immikkut samminiarnearpoq, upernaak manalu fagini taakkunani anguniagassiorneq aallartinneqassaaq.

Atuartut akisussaaffi – angajoqqaanik suleqateqarneq

Periusissatut pilersaarusiornerup atuartut ataasiakkaat akisussaaffeqarnerat aallartinneqarpoq. Angajullerni ilinniartitsisut arlallit cirkelplanlægning atorlugu ingerlatsisoqarpoq, tassani atuartsisut assigiinngissitaartumi ingerlanneqarsinnaavoq. Pisassat ilaat atuaqatigiinnut tamanut pisassaapput (ilinniartitsisut akisussaaffigaa), suliasat ilaat (ilinniagassat suliarinisaat) atuartup akisussaaffigaa, kiisalu atuartut ataasiakkaat sammeneqarsinnaatitaapput.

Pilersaarusiorusuttarpugut atuartut oqaluttariarsorlutik saqqummiussisussanngorlugit, taanna sanngiiffigigajuttarmassuk inerisarusuttarlugulu. Kiisalu aalajangersimasumik sammisaqarneq, allaaserinninneq (rapportiliorneq) projektilornerlu suliarineqartarput.

Angajullerni klassit arlaqartut angajoqqaanik oqaloqatiginnittarnerit ukioq manna ingerlasumi allangortissimavaat. Atuartut ataasiakkaat periusissatut pilersaarusiaat suliatillu aallaavigalugit angajoqqaatik ilisimatittarpaat suut suliarisimanerlugit sumullu killissimanerlutik. Tassuma kinguneraa angajoqqaat soqutigininnerulernerat. Atuartsissummut tunngasut eqqumaffigineqarlerulersarput aamma klasselærerip fagimilu ilinniartitsisut inooqatiginninnermut inummullu tunngasut puigorneqannginnissaat isumagisarpaat.

Neriuutigaarput taamaasilluta atuartut meeqqat atuarfiannit ingerlaqqinnissaminut piareersarsimasallugit suliffeqarfimmut ilinniaq-qiffimmulluunniit.

Tassunga atatillugu malugeqqussavarput 2008-mi ukioqatigiiaat assigiinngitsut marluk meeqqat atuarfiannit atuarunnaassammata, peqqussut nutaangitsut malillugu atuartut kingulliit aammalu peqqussut nutaaq Atuarfitsialak malillugu atuarunnaartut siulliit.

Akullernit angajullernut ikaarsaarneq

Augustimi angajullerni siullermeerluta atuaqatigiinnik tigusaqassaagut ukiuni arlalinni peqqussut nutaaq tunngavigalugu atuartinneqarsimasunik, taamaammat ataatsimiinnissanik pilersaarusiorpugut ilinniartitsisut tiggumminissimasut ilinniartitsisoriligassaannik ilisimatitsiniasammata atuartut qanoq atuartinneqarsimanersut il. il. Tassa atuartut periusissatut pilersaarusiaat ingerlateqqinnissaanut periarfissaqassaaq.

Taamaasilluta neriuutigaarput atuartunut, angajoqqaanut ilinniartitsisunullu ilaarsaarneq ajornannginnerujumaartoq.

Sulineq pillugu isumaqatigiissut
August 2004-mi ilinniartitsisunut sulineq pillugu isumaqatigiissut atuutilerpoq. Taassuma ilinniartitsisut sulisarnerat ersinnerulersippaa suliaassanut assigiinngitsunut piffissalerlugit. Ilinniartitsisut suliaassaminut tamanut ukioq ataaseq sioqqullugu piffissamik tunineqartarput ukioq atuarfiusoq aallarnerfigalugu, taamaammatt pilersaarusiortoqartariaqarpoq siumungaaq. Ukioq atuarfippat semesterinut sisamanut agguarsimavarput, aamma semesterit tamarmik aallartinginnerini kingusinnerpaamik sapaatit akunneri sisamat sioqqullugit ilinniartitsisut ataasiakkaat ataatsimiiffissatigoreersimasussavaat. Ataatsimiiffissani ilaassapput atuartsineq aamma ataatsimiinnerit allat, soorlu immikkoortuni ataatsimiinnerit, angajoqqaanik ataatsimeeqatiginninnerit, sammisat aalajangersimasut pillugit ataatsimiinnerit il. il.

Sulinermit isumaqatigiissut najoqqutaralugu ilinniartitsinermut sulianullu allanut piffissamik tunisisoqassaaq, soorlu pikkorissarnernut. Pikkorissarneq atuartsinerup nalaani ingerlanneqarpat, ilinniartitsisoq pikkorissarneq sioqqullugu imaluunniit kingoqqullugu pikkorissarnermi nalaani atuartsinngitsoomini atuartsissutigissavai. Taamaammatt atuartsit skemaat sapaatit akunneraniit akunneranut allanngortarsinnaapput, kisianni semesterit aallartinginneranni atuartsit skemanik angerlaassisussaapput immikkoortoq aallartilersoq pillugu.

Sulineq pillugu isumaqatigiissut nutaaq najoqqutaralugu atuarfiit tamarmik isumannaallisaaneq aamma suleqatigiinneq pillugu ataatsimiitliortoqassaaq. Suliffitsinni ataatsimiititaq taanna pingaartipparput.

Ataatsimiititaliami uku pillugit malitassaliorsimavugut:

- Ilinniartitsisut sulisarnerannik

- pilersaarusiorneq allanngortitsinerlu
- Sulinerup agguataarnera
- Ataatsimiiffissanik pilersaarusiorneq
- Ataatsimiiffissat avataatigut piffissanik agguaneq
- Ataatsimiiffissanik allanngortitsineq
- Sammisqaartitsinermi ininik atuineq
- Ilinniartitsisut nal. 8-16 avataanni naapinneqarsinnaaneri
- Pikkorissarnernit
- Atuarfimmi festernerit
- Ataatsimiititaliani sulinerit
- Vikareqarneq
- Immikkut atuartsineq
- Ilinniartitsisunik nutaanik ilisartitsineq
- Suliffinnik misiliinermi siunnersuineq nakkutilliinerlu

- Napparsimasoqartillugu nalunaarneq
 - Angajoqqaanik ilisimatitsinerit
- Taakkku saniatigut atorfinni ukunani suut suliarineqassanersut allaaserinnittoqarsimavoq:
- Immikkoortumi pisortaq
 - Fagimi siunnersorti
 - Pædagogisk servicecenterimi pisortaq aamma ikiorti
 - Atualerlaanut siunnersorti
 - Immikkut atuartsinermi siunnersorti
 - 7. – 11. klassimi siunnersorti
- Aallartinniarneri ajornakusoorsimapput, maannali ulluinnarni sulinitsinni iluaqutaalluaqaat. Allanguineruvoq ingerlaannaq iluatsineq ajortoq. Ukiumi siullermi ilisimasaqalersimavugut maannalu malitassaliavut atorfinnilu sunik suliaqassanersut misissueqqippugut.

